

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
The Management of Eco-tourism in the Area of
Bor Thong District, Chon Buri Province

เสนอ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

โดย

กิจฐเขต ไกรवास และคณะ

246763

คำนำ

โครงการ “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี” ในครั้งนี้ ศูนย์วิจัยนโยบายและการบริหาร วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานรากจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ดำเนินโครงการวิจัยนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการขนส่งและการสื่อสาร ด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการตลาด ตลอดจนแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

โครงการวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลพลวงทอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนหน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งความสำเร็จของโครงการวิจัยนี้นอกจากจะได้นำเสนอเป็นผลการศึกษาไว้ในรายงานวิจัยฉบับนี้ ยังได้มีการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ไปถ่ายทอดให้แก่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามคณะผู้วิจัยมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะให้ผลการศึกษาในครั้งนี้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอบ่อทองได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเห็นผลเป็นรูปธรรม

คณะผู้วิจัย

สิงหาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูป	ฉ
สารบัญแผนที่.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	3
ขอบเขตของโครงการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวความคิดทางนิเวศวิทยา	5
แนวความคิดทางการผังเมือง.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	15
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	26
สาระสำคัญของแผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2544 - 2553).....	31
กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถานที่ทำการเก็บข้อมูล	36
ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	36
ระยะเวลาทำการวิจัย และแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย	36
4 ผลการศึกษา	37
แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี	37
แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่น เพื่อการจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี	70
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	97
แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี	97
แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นเพื่อการจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศในเขตพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี	104
ข้อเสนอแนะ	106
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก ก	111
ภาคผนวก ข	117
คณะผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามที่อยู่อาศัย/ที่ทำกินที่อยู่ติดกับแหล่งท่องเที่ยวในตำบลพลวงทอง.....	71
2 จำนวนและร้อยละของแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ติดกับที่อยู่อาศัย/ที่ทำกินของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
3 จำนวนและร้อยละของการใช้ประโยชน์ที่ดินแปลงที่ติดกับแหล่งท่องเที่ยว.....	72
4 จำนวนและร้อยละของขนาดแปลงที่ดินที่อยู่ติดกับแหล่งท่องเที่ยว.....	73
5 จำนวนและระยะเวลาการอยู่อาศัยหรือทำกินในที่ดินแปลงที่อยู่ติดกับแหล่งท่องเที่ยว ..	73
6 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการพัฒนาพื้นที่ที่อยู่ติดกับแปลงที่ดินให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	74
7 เหตุผลในการสนับสนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการพัฒนาพื้นที่ที่อยู่ติดกับแปลงที่ดินให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	74
8 จุดเด่น/ความสวยงาม/ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ติดกับแปลงที่ดิน	75
9 ปัญหาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	76
10 ปัญหาด้านการขนส่งและการสื่อสาร	77
11 ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณแหล่งท่องเที่ยว.....	77
12 ปัญหาด้านการตลาดเพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่	78
13 ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่.....	78
14 ปัญหาด้านอื่น ๆ.....	79

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
4.1 แหล่งท่องเที่ยวเขาชะอางค์ทรงเครื่อง.....	41
4.2 แหล่งท่องเที่ยวบริเวณเขาไฉโนเสาร์.....	43
4.3 สภาพพื้นที่บริเวณทางเข้าแหล่งท่องเที่ยววนอุทยานเขาห้ายอด.....	44
4.4 แหล่งท่องเที่ยวบริเวณวนอุทยานเขาห้ายอด.....	45
4.5 แหล่งท่องเที่ยวบริเวณถ้ำลับแล.....	47
4.6 สภาพพื้นที่บริเวณทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกอ่างผักหนาม	48
4.7 แหล่งท่องเที่ยวบริเวณน้ำตกอ่างผักหนาม.....	49
4.8 ภาพทัศนียภาพของศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	61
4.9 ภาพทัศนียภาพทางเดินเข้าสู่ถ้ำ.....	62
4.10 ภาพทัศนียภาพของศาลาที่พักนักท่องเที่ยวและลานจอดรถ	63
4.11 ภาพทัศนียภาพของทางเดินเท้าขึ้นสู่ถ้ำ.....	64
4.12 ภาพทัศนียภาพการปรับภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณโถงถ้ำ.....	65

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า
4.1 แสดงพื้นที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี	38
4.2 แสดงแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอบ่อทอง	40
4.3 แสดงขอบเขตพื้นที่ที่เสนอให้มีการวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน	53
4.4 แสดงเส้นทางเสนอแนะเพื่อพัฒนาเป็นเส้นทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว	59
4.5 แสดงตำแหน่งที่ตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว.....	60